

0.26 mm, juulikuus 1.1 mm. 1869. a. 19. augustil sadas 10 tunni jooksul 82 mm vihma, seega ühe tunni jooksul keskmiselt 8 mm; seejuures oli kell 5 p. l. pooletunnilise vältusega paduvihm, mis 2 mm minutis andis. Talve-poolaasta (novembrist aprillini) sademetehulgast sajab  $\frac{2}{3}$  lume näol. Harukorral sadas küll juba septembri lõpul lund; ja mõnikord on oktoobri keskpaigu paaripäevane saanitee olnud. Kuid harilikult jääb kestev lumikatte alles 20. novembri ümber maha, Tartus, Otepää ja Laiuse kõrgustikul üks nädal varem, lõunapoolsel lagendikul ja Peipsi rannikul 1—2 nädalat hiljemini. Mõnikord juhtub küll, et isegi kesktalvel lumikatte paariks nädalaks sootu ära kaob; kuid tavaliselt kasvab tema paksus kuni veebruari lõpuni või märtsi alguseni.

Lumekihi normaalseks maksimaalseks kõrguseks on kogu maakonna jaoks keskmiselt 35 sm; lõunalagendikul, Äksi-Kursi madalikul ja Peipsi ääres on ta tavaliselt väiksem, 30 sm, Otepää kõrgustikul kõige suurem, — 55 sm. Lumerikastel talvedel võib lumikatte kõrgus hoopis suurem olla; näit. oli ta 1922. a. 5. aprillil Mustvees 103 sm; aga 1923. a. märtsi lõpul oli ta Tartus alles 17 sm, ja sest ajast peale hakkas ta juba kahanema. Normaalseks lumikatte kadumise tähtpäevaks on keskmiselt jüripäev uue kalendri järele, Tartu linnas ja lõunalagendikul paari päeva võrra varem, Laiuse kiltmaal ja Otepää kõrgustikul paar päeva hiljemini.

Maakonna piirides olevate järvede ja jõgede kinnikülmamise ja lahtimineku keskmiste tähtpäevade üle annab järgmine tabel ülevaate. Peab aga tähendama, et pika-ajalised vaatlused on olemas ainult Tartu linna ja Virtsjärve kohta. Andmed teiste veekogude üle ei ole sellepärast mitte täiesti kindlad.

| Järved ja jõed                              | Kinni-<br>külmamine | Jääkatte<br>kestus | Lahtimineku |
|---------------------------------------------|---------------------|--------------------|-------------|
| Peipsi järv . . . . .                       | 15. nov.            | 153 päeva          | 17. apr.    |
| Peipsi-äärsed jõed . . . . .                | 6. "                | 153 "              | 8. "        |
| Laiuse kõrgustik . . . . .                  | 3. "                | 163 "              | 15. "       |
| Äksi-Kursi madalik . . . . .                | 28. okt.            | 164 "              | 10. "       |
| Virtsjärv . . . . .                         | 20. nov.            | 142 "              | 11. "       |
| Emajõgi Virtsjärve ja Tartu vahel . . . . . | 16. "               | 135 "              | 31. märts   |
| Emajõgi Tartu linna piirides . . . . .      | 28. "               | 119 "              | 27. "       |
| Emajõgi Tartu ja Peipsi vahel . . . . .     | 29. okt.            | 157 "              | 4. apr.     |
| Lõunapoolne lagendik . . . . .              | 28. "               | 164 "              | 10. "       |
| Otepää kõrgustik . . . . .                  | 30. "               | 157 "              | 5. "        |
| Üldine keskmine . . . . .                   | —                   | 151 päeva          | —           |

Et väikesed järved kauemini jääkatte all püsivad kui jõed, on teada; ja jõgede jääkatte kestus oleneb peale muu nende voolu kiirusest. Tähelepanemisväärt on, et Emajõgi Tartu linnas võrdlemisi väga hilja kinni külmab ja vara lahti läheb. Põhjuseks on kiire vool